

nost poznámky o přikázání pohledávky k vybrání jest nutným předpokladem právo zástavní.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1924, R II 383/24.)

Soud první stolice přikázal zbytek nejvyššího podání Dru. K-ovi, ježto na řadu přicházející knihovní pohledávka Františka P-a byla přikázána ku vybrání Dru. K-ovi. Re k u r s n í s o u d přikázal zbytek nejvyššího podání Františku P-ovi.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Souhlasiti jest se stěžovatelem jen potud, pokud poukazuje k tomu, že směřodátným pro rozdělení nejvyššího podání jest jediné knihovní stav, zjevný z knihovního výtahu (§ 214 ex. ř.). Avšak právě tohoto knihovního stavu dovolává se stěžovatel ve svůj prospěch zcela neprávem, neboť dotýčný knihovní zápis (pol. 23), arcit' nesprávný, poznamenává pouze přikázání ku vybrání zabavené pohledávky pod pol. 3/10; nevkládá však k ní žádného práva zástavního, jak by toho bylo zapotřebí podle ustanovení Šu 320 ex. ř. Přikázání samo o sobě bez předchozího zabavení pohledávky nezakládá žádného věcného práva na zastavené nemovitosti a proto také žádného práva na uspokojení z nejvyššího podání za prodanou zástavu (§ 451, 454 pokud se týče §§ 447, 461 obč. zák.). Stačí v tom směru poukázati na ustanovení §§ 303 odstavec první, 308 ex. ř., dle nichž se přikazují pouze pohledávky zabavené a to dle míry práva zástavního pro ně zřízeného. Přikázání jest vedle jiných způsobů zpeněžení zabavených pohledávek (§§ 317—319 ex. ř.) pouze pravidelným způsobem takového zpeněžení, tedy pouhým prostředkem právo zástavní realizujícím, nikoliv však právo to zakládajícím. Pro účinnost poznámky o přikázání pohledávky ku vybrání jest tudíž nutným předpokladem právo zástavní a poněvadž ho stěžovatel podle stavu pozemkové knihy nenabyl, nepřisluší mu žádný nárok na uspokojení z nejvyššího podání jen důsledkem a v pořadí oné poznámky. Usnesení rekursního soudu jeví se býti sice v podstatě správným, avšak s odůvodněním onoho usnesení, pokud se odchyluje od těchto úvah nejvyššího soudu, souhlasiti nelze.

Čís. 4410.

Pokud může si soud vyžádati nový posudek znalecký. Učinil-li tak soud, ač nebylo k tomu zákonných podmínek, lze tomu odporovati důvodem čís. 2 Šu 503 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1924, Rv II 516/24.)

Žaloba Maxe E-a o zrušení kupní smlouvy byla o b ě m a n í ž š í m i s o u d y zamítnuta.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky nižších soudů a odkázal věc soudu první stolice, by o ní dále jednal a ji znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Ve sporu jde hlavně jen o to, zda Max E., který dle usnesení ze dne 13. listopadu 1920, byl pro slabomyslnost obmezeně zbaven svéprávnosti, byl způsobilým k právním činům dne 23. května 1919, kdy společně se svojí manželkou uzavřel se žalovanými manželi kupní smlouvu, o jejíž nicotnost se žaluje. Okolnost tato byla ve sporu zkoumána jednak dle výpovědí svědků o duševním stavu žalobce, jednak dle posudku znalců z řízení o zbavení svéprávnosti, dále důkazem znaleckým, jímž byli pověřeni lékaři psychiatři Dr. Hynek T., ředitel ústavu pro choromyslné v O. a Dr. Augustin N., primář téhož ústavu. Znalci tito, jímž odevzdán k použití při posudku též soukromý posudek lékaře ústavu pro choromyslné v B. Dr. Artura Sch.-a a lékaře Dra. Sch.-a v M. O., podali nálezy a posudky písemně. Znalci vyslovili v něm souhlasné mínění. Procesní soud uznal posudek ten nedostatečným, aniž nějak odůvodnil tento svůj úsudek, a usnesl se k návrhu žalované strany na opětném znaleckém posouzení přibráním jednoho psychiatra z německé university v P., kteréžto usnesení pak později, kdy již spis byl odevzdán dožádanému soudu k provedení tohoto důkazu, k návrhu strany žalované mimo ústní jednání změnil v ten rozum, že má býti k tomuto opětnému znaleckému posouzení přivzat ještě druhý nový znalec. Oba takto nově ustanovení znalci prof. Dr. D. a Dr. W. podali po předchozím zkoumání stavu žalobce a jeho manželky posudek, jenž se úplně rozchází s posudkem psychiatrů v O. v otázce, zda žalobce byl v době ujednání smlouvy způsobilým ke správě svých záležitostí. Oba nižší soudy rozhodly na to ve věci přihlížejíce jediné k druhému posudku, aniž přihlédly též k posudku prvnímu, anebo odůvodnily dodatečně nedostatečnost nebo menší jeho věrohodnost. Dovolatel poukazuje právem na vadnost postupu nižších stolic. Ježto souhlasný posudek podaný znalci Drem. T.-em a Drem. N.-em neměl vad vytčených v §u 362 první větě druhého odstavce c. ř. s., neměl procesní soud právní možnosti, by učinil v příčině znaleckého důkazu další opatření uvedené v témže odstavci v §u 362. Možnost tu přiznává zákon soudci jen tehdy, jeví-li se podaný posudek nedostatečným, z čehož vyplývá, že nepostačí, prohlásí-li soudce prostě podaný posudek za takový, aniž by vytkl, v čem nedostatek jeho shledává. Jen v tomto případě mohou vyšší stolice přezkoumati správnost postupu soudcova v řízení důkazním. Nesprávným svým postupem vyvolal soud první stolice druhý posudek, docházející k opačnému závěru, než posudek první. Vzhledem k nedostatku odborných znalostí nebyl soud s to posouditi správnost těchto posudků a rozhodnouti se důvodně pro jeden z nich. Zákon poskytuje soudu možnost vyžádání nového posudku jen pro nedostatek, nikoli pro nesprávnost původního posudku. Nedostatku však při prvním posudku nebylo, a o správnosti jeho nemohl soud uvažovati. Nebylo proto důvodu k podání dalšího posudku, a tím, že k němu přece došlo, postaven byl soud před dva posudky sobě odporující, aniž byl s to odůvodniti, proč pokládá jeden z nich za správný a druhý nikoliv. To platí zejména pro tento spor, v němž rozhodnutí soudem spočívá z největší části na posudku znaleckém. V tomto postupu procesního soudu, jež schválil i odvolací soud, a ve vytvořeném takto stavu skutkové i právní nejistoty, spočívá vada řízení podle §u 503 čís. 2 c. ř. s., jež, ne-

působící zmatečnosti, jest s to zameziti úplné vysvětlení a důkladné posouzení sporu. Náprava vady této může se státi jedině tím, že procesní soud položí za základ skutkového zjištění posudek znalců Dra. T-a a Dra. N-a, aniž by prozatím přihlédl k druhému posudku jako k průvodnímu prostředku. Za to však bude k tomuto posudku, jenž pojat byv do něho, stal se skutkovým přednesem žalované strany, přihlížeti jako k otázkám položeným znalcům již slyšeným podle Šu 289 c. ř. s. Budiž proto posudek znalců Dra. D-a a Dra. W-a sdělen znalcům Dru. T-ovi a Dru. N-ovi za tím účelem, by se o něm vyjádřili, po případě posudek jimi podaný doplnili, přihlížejíce k okolnostem v posudku tom uvedeným, pokud se jeví jako otázky podle Šu 289 c. ř. s. Setrvají-li oba tito znalci na svém posudku, po případě, bude-li dodatný jich posudek souhlasným a nebude-li nedostatečným podle Šu 362 odstavec druhý c. ř. s., nebude důvodu, by podán byl posudek další, a aby k posudku Dru. D-a a W-a přihlédnuto bylo jako k průvodnímu prostředku. V tomto případě nechť spokojí se procesní soud s prvním posudkem jako průvodním prostředkem a postupuje dále podle Šu 272 c. ř. s. V opačném případě bude ovšem třeba, by nižší soudy postupovaly podle Šu 362 druhého odstavce c. ř. s. způsobem, jež uznají samy za účelný, pokud bude odpovídati zákonu.

Čís. 4411.

Zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. nezaložil nároků na zaopatřovací požitky, nýbrž jen upravil nároky již tu jsoucí.

Nároků na požitky nemá zaměstnanec, jenž při účinnosti zákona ještě aktivně sloužil.

Pcuhým trváním služebního poměru na velkostatku po 10 let nenabyl ještě zaměstnanec nároku na služební požitky.

(Rozh. ze dne 26. listopadu 1924, R I 935/24).

Žalobu dělnice na velkostatku, opustivší službu dne 30. dubna 1924 na majitele velkostatku o placení zaopatřovacích požitků, p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e zamítl, o d v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci ji znovu projednal a rozhodl. N e j v y š š í s o u d zrušil usnesení odvolacího soudu a uložil mu, by nehledě k použitým důvodům zrušovacím, rozhodl o odvolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud vychází ve svém usnesení z názoru, že zaměstnanec, jenž byl před počátkem účinnosti zákona ze dne 18. března 1921 čís. 130 sb. z. a n. po 10 roků v trvalém služebním poměru ve velkém pozemkovém majetku, nabyl podle Šu 3 a 4 tohoto zákona nároku na pensi a že tedy i žalobkyně, ježto před uvedenou dobou nesporně po 10 roků na velkostatku žalovaného byla zaměstnána, předpokládajíc ovšem, že nebyla jen sezonní dělnicí (čl. I k Šu 1 předposlední odstavec prov. nařízení ze dne 13. května 1921, č. 189 sb. z. a n.), nároku na pensi nabyla,